

Trim Guide - Folkebåd

Introduktion

Formålet med denne trimvejledning er at give vores Folkebåds kunder en standardiseret vejledning, samt bedst mulig udnyttelse af deres nye North Folkebådsejl.

Denne trimvejledning er udarbejdet af Søren Kæstel, Per Jørgensen og Theis Palm. Følg vejledningen så nøjagtigt så muligt. Det vil alt id være en god ide at eksperimentere på din egen båd, da mandskabets vægt, bådens balance, mastens beskaffenhed samt lokale forhold også vil have indflydelse på det optimale trim.

Mastetrim

Masten på en folkebåd er nok det mest kritiske, da træets beskaffenhed er utrolig vigtig for mastens krumning og spændstighed. Nedenstående er de udbøjnings tal som vi anbefaler til en folkebåds mast, senere i denne vejledning giver vi en ide om hvor hårdt masten skal stå på agterkanten i mastehullet. Den ultimative bøjning er svær at definere men udbøjningen skal ligge mellem 10,5 cm til 14,5 cm, målt med 16 kg, 4,8 meter fra toppen.

1. Kontroller at din mast står lige i båden. Dette gøres bedst ved at føre vanterne ind langs masten og af sætte et mærke ud for overkanten af det sorte mærke ved bomfæste - herefter måles til dækket ,hvor vant skruerne er befæstet - målet skal være ens i begge sider.

2. Mastens hældning måles på følgende måde - forstaget tages af ved dækket og føres ind langs masten. Wiren strækkes så meget som muligt - der afsættes et mærke ud for overkanten af det sorte mærke ved bomfæste. Forstaget sættes på plads - der måles nu 1,31 meter fra mærke til dæk langs forstaget.

3. Herefter skubbes mastefoden agter over til den den lige akkurat røre bagkanten af mastehullet. Hvis masten er stiv skal den stå forholdsvis hårdt på bagkanten og trykkes 22 mm agterover for at få masten til at krumme jævnt , hvorimod hvis masten ligger omkring 12,5 cm i udbøjning trykkes 16 mm, er masten blød 14,5 cm skal den kun lige berøre bagkanten af mastehullet.

4. Strutterne justeres ved at trække hårdt i hækstaget - kig op langs hulkilen og kontroller, at strutstagene er lige stram i begge sider. Hvis ikke justeres strutstagene til masten står lige. Strutstagene skal stå forholdsvis løst i let vind, og i hård vind, hvor man i mellemluft strammer 2-3 omgange på den fælles vant skrue, det svarer til at faconen i toppen af storsejlet ligger ca. 47% tilbage fra forliget. Det vigtigste er at masten krummer jævnt fra dæk til top, hvis strutten står for stramtkrummer masten for meget i bunden og bliver for stiv i toppen, hvorimod hvis strutten står for løst krummer masten kun i toppen og masten forbliver stiv i bunden, den jævne krumning giver et pænt jævnt twist i storsejlets agterlig.

5. Sidevanterne - er med dette trim med til at kontrollere forstagets spænding da trykket

på bag kanten af masten, i mastehullet er med til at presse masten fremover og hermed får forstaget til at stå løst. I let vind skal man sejle med et forstags-fald på ca. 8 cm dette gøres bedst ved at stramme sidevanterne lige meget under sejlads til de 8 cm er opnået . Når vinden så frisker til mellemluft strammes 1½ omgang på sidevanterne og yderligere 1½ omgang i frisk vind, på denne måde strammes forstaget op under øget vindpres. På de bløde master bruges en 2 cm tyk kile på bagkanten til at opnå samme virkning.

Storsejls Trim

Storskødet er meget kritisk og små justeringer har stor betydning for højde og fart. Skøder man hårdt, lukker agterliget mere og giver større rorpres, men til gengæld mere højde. Dette trim kan anvendes i mellemluft på fladt vand, hvor man lige kan hænge båden ned. I let vind slækkes skødet således at den øverste ticklers flyver ret bagud. I hård vind skødes godt hjem og hækstaget hales indtil båden igen bliver let på roret uden at man mister højde. I forholdsvis store bølger skal sejlet twistes mere, for at få så stort et styreområde til vinden som overhovedet muligt, samtidigt giver det også bedre fart og hermed også højde. Som tommelfingerregel trimmes den øverste sejlspind parallelt med bommen i stort set alle vindstyrker.

Udhal på bommen

Udhalet er også en vigtig trimfaktor. I let vind (0-2 m/s) skal sejlet være 3 cm fra sort mærke. I mellem vind (2-5 m/s) 1,5 cm fra sort mærke og over 5 m/s hales helt ud på mærke.

Cunningham

Undlad helt at bruge cunningham i let vind. I mellem vind hales kun så meget at rynkerne langs forliget forsvinder. Når vinden er over 7 m/s hales der hårdt for at medvirke til at åbne kappen og holde faconen fremme i sejlet.

Løjgangen

Det er en god ide at have to vogne på løjgangen, disse to vogne forbindes med to wire stropper af ca. 40 cm længde, til en blok hvor storskødet løber igennem, dette gør sejlads i let og mellem vind væsentligt nemmere. I let vind (0-3 m/s) skødes 15 - 20 cm til luv. I mellem vind (3-6 m/s) sættes vognene på midten. I vindstyrker der over køres vognene mod læ, således at båden retter sig op og bliver let på roret.

Hækstaget

Hækstaget har to funktioner, At kontrollere dybden I storsejlet og hvor meget forstaget falder mod læ. Det vil sige, at et strammere hækstag betyder et fladere og mere åbent storsejl, mindre forstags fald og hermed også fladere fok. Vi har mærket vores hækstag op for hver 20 cm, så vi hurtigt kan komme tilbage til et godt trim og have båden veltrimmet lige efter mærke rundingerne.

Bom Nedhal

Bom nedhalet bruges på kryds, til at krumme masten i hård vind og hermed åbne sejlet forneden, samtidigt med at den holder bommen i niveau når storskødet bliver slækket i de hårde pust. Brug aldrig bom nedhalet på kryds under 8 m/s og gør det med varsomhed, husk altid at slække til lænse position når der faldes af til slør for at undgå at bommen

knækker. Bom nedhalet bruges ellers på følgende måde, hal til den øverste sejlpind står parallelt med bommen, både på halv vind og læns under alle vind forhold.

Fok

North Sails fokke er skåret til skødning både på ruftag og på dækket .Vi må dog anbefale at skøde på ruftag for at få bedre twist i agterliget og så stor spalte imellem storsejlet og fokken så muligt, man har også væsentligt bedre kontrol over fokken, jo kortere af standen er fra skødbarm til blok, dette viser sig specielt i hård vind. Med skødning på ruftag må det anbefales at have en vendeblok forrest på hænge bræt for at undgå at skødet kinker på spillet.

Skødepunkt

Skødevognens placering er kritisk for fokkens trim, men som udgangspunkt måles 2,65 meter fra pind boldt i forstag til centrum skødeblok (hvis der skødes på ruftaget). Fokken skal luffe jævnt langs forliget dvs. at t iccklers skal stå ens både i top og bund.

Fokkeskødet

Skødespænding - der skødes hjem så den midterste sejlpind er parallel med centerlinien i båden under de fleste forhold, med i det lette vindområde (0-2 m/s) twistes dog 2-3° mere. Hvis der er meget sø skødes 2-3 huller frem på skødeviseren for at få mere dybde og trækraft (husk midterste sejlpind skal stadig være parallel med centerlinien i båden. I hård vind skødes 1-2 huller tilbage, med aldrig så at underliget bliver løst og begynder at blafre.

Faldspænding

Stræk aldrig faldet for hårdt, da faconen ellers kommer for langt frem - fokken er designet på denne måde. Stræk kun lige så folderne ved løjerterne forsvinde. I let vind må der gerne være små folder ved løjerterne, dette giver det bedste profil.

Hvis du har spørgsmål vedrørende trim, er du velkommen til at kontakte [Theis Palm](#).

God vind!